

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर – २०२२

सत्र – ३

विषय:- भारताचे शासन आणि राजकारण (भाग -१) (PC – 301)

दिनांक : २४/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ १९३५ च्या भारत सरकारच्या कायद्यातील तरतुदी स्पष्ट करा.
  - १.२ भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्यातील महत्त्वाच्या संकल्पना विशद करा.
  - १.३ मूलभूत हक्क विशद करा.
  - १.४ आणीबाणीविषयक तरतुदी स्पष्ट करा.
  - १.५ ७३ वी घटनादुरुस्ती स्पष्ट करा.
  - १.६ भारतीय संसदेचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये लिहा.
  - २.२ भारतीय राज्यघटनेतील मूलभूत कर्तव्ये स्पष्ट करा.
  - २.३ केंद्रीय मंत्रिमंडळाची रचना व घटनात्मक स्थान स्पष्ट करा.
  - २.४ केंद्रीय मंत्रिमंडळाची रचना व घटनात्मक स्थान स्पष्ट करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ भारतीय नागरिकत्वाच्या तरतुदी
  - ३.२ केंद्र व राज्य यांच्यातील वैधानिक (कायदेविषयक) संबंध
  - ३.३ राष्ट्रपतींचे अधिकार व कार्ये
  - ३.४ न्यायालयीन पुनर्विलोकन

.....

Translation in English
Sub: Indian Government and Politics (Part - 1) (PC-301)

Date: 24/12 / 2022

Marks : 60

Time : 10.00 am To 12.30 pm

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 Explain the major provisions of the government of India Act, 1935.
- 1.2 Explain the important concepts in the preamble of Indian Constitution.
- 1.3 Explain the Fundamental Rights.
- 1.4 Explain the emergency provisions of the Indian Constitution.
- 1.5 Explain 73rd Constitutional Amendment.
- 1.6 Explain the power and functions of Indian Parliament.

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 Write the characteristic of Indian Constitution.
- 2.2 Explain the fundamental duties of Indian Constitution.
- 2.3 Explain the methods of Amendment of Indian Constitution.
- 2.4 Explain the structure of union cabinet and constitutional position.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Provision regarding Indian citizenship
- 3.2 Legislative relation in between centre and state
- 3.3 Power and functions of president
- 3.4 Judicial Review